

NOTA DE PREMSA

Reus, retrat fotogràfic d'una centúria

Lloc: Pl. Llibertat, 13

Dates: Del 16 de novembre al 4 de març 2018

L'exposició comissarada pel reconegut fotògraf Josep Maria Ribas Prous, president de l'Agrupació fotogràfica de Reus, és la història de l'aventura que es va emprendre per la recuperació patrimonial de la imatge fotogràfica amb la voluntat, com va dir l'historiador Pere Anguera, *fer de la fotografia l'ambaixadora cultural de reus*.

L'Agrupació fotogràfica de Reus, creada a finals dels anys cinquanta, va ser pionera en la investigació de la fotografia i organització de cursos especialitzats. Aquells anys, més de cinc mil persones van passar pels tallers i van compartir experiències. Es va crear la primera galeria fotogràfica de l'Estat als 70' ("El racó de la imatge") on per primera vegada, el món aficionat, va veure instal·lades fotografies protegides en marcs i paspartús. I es va continuar sent els primers a nivell del Estat en un innovador projecte de recuperació del patrimoni fotogràfic amb la finalitat de crear un gran Museu de Fotografia. Es va visitar casa per casa a persones i famílies relacionades amb un possible llegat fotogràfic, fins visionar més de 6.000.000 de negatius, un per un, fins disposar actualment al CIMIR unes 50.000 obres positivades en tiratge de qualitat de Galeria-Museu i tenir més de 500.000 negatius, que comporten una selecció, amb interessos arxivístics, que recull un ampli ventall temàtic, com seria l' etnogràfic, polític, anecdòtic, familiar, o artístic.

L'Agrupació va impulsar per primera vegada al Estat, una nova visió " d'anti-concurs " en la Medalla Gaudi, a la que no existien ni guanyadors ni perdedors, simplement, es comprava fotografia a autors emergents, amb la finalitat de depositar-la al museu. Gràcies a aquesta activitat, avui la ciutat disposa al CIMIR obra d'artistes importants.

Als anys 70 i per primera vegada, una entitat d'aficionats, va publicar fins a trenta-tres portafolis, amb assajos d'intel·lectuals, d'historiadors, i artistes, sobre temàtiques de Reus, i les comarques veïnes.

Reus, com a Capital del Camp, al final del segle XIX i sobretot durant les primeres dècades del XX, va viure el naixement de la fotografia. Personatges inquiets, àvids de passió per la captació d'imatges es convertiren en els primers artistes, reporters gràfics i també professionals. És una època a cavall entre el llegat de la Renaixença i el compromís noucentista que determinarà noves apreciacions per a la imatge on s'establiran corrents que fixaran els futurs signes dels temps. El Centre de Lectura, afavorirà **el realisme fotogràfic i la recerca etnogràfica, naturalista i científica**: n'és una mostra l'aparició del Grup "El Trípod", format per Josep Prunera, Eduard Borràs i Manel Quadrada. Són gent de la Il·lustració, que junta amb l'arqueòleg Salvador Vilaseca, volien deixar testimoni de masies, molins, convents, monestirs, són moments del romanticisme condicionats pel pragmatisme.

Del món de la Galeria i del Retrat, sorgeixen infinitat d'artistes de la corrent **Pictorialista i Academicista**: " S'estableixen a la Vila, com a professionals en noms dels grans pioners, Miquel Martínez, Gabriel Torres i Bautista Freixa, prosseguits pels Anguera, Llauredó, i Pallejà. Segons ens descriu l'important estudi sobre " *Els orígens de la fotografia en la segona Ciutat de Catalunya 1839-1903* " d'Albert Arnavat, realitzat recentment des de l'

Amèrica Llatina. Brollen els primers establiments de materials, el primer d'ells d'Eduard Navàs el 1901 i el segon el 1903 a cura d'Anton Martra i Badia al carrer de les Galanes, que s'anunciava com "Articles per la fotografia, dibuix i pintura. - Laboratori fotogràfic a disposició dels senyors aficionats". Esteve Puig, organitzador del primer Gran Concurs Nacional de fotografia a Reus, l'any 1903, funda la "Fotografia Artística Puig", a la Plaça del Prim, que més tard, junt amb Francesc Solà, obre un Estudi Fotogràfic, que serà el més important de la Ciutat. Seguiran: Fotografia Torres, Fotografia Niepce, Santonja, Valveny, Amer i tants altres.

Molt més tard, cap els anys vint o trenta, hi haurà una rauxa d'inquietuds d'emergents artistes autodidactes, vindran els temps del canvi, de transgressió i d'admiració per l'anomenada: **Nova Visió**, que espetega sobre tot a alemanya.

Un dia, explicava en Josep Ferré Andreu, caminant per la platja de tamarit, vaig preguntar-li al senyor Manel quadrada, el que representava per ell, aquella passió per la fotografia, eren temps en que la recent guerra civil havia aïllat al país de l'evolució de les corrents experimentades a Europa en les arts, el senyor Manel, fascinat encara pel llegat de la Bauhaus dels anys trenta, va agafar un bastó vora del mar, i traçant una gran espiral a la sorra, en moments de llums rasants, i va exclamar: Mira... ara..la fotografia es això ! A la mostra es pot veure exemples del seu treball, son les estructures i ombres dels palets de riera en baixes llums a la platja o l'obra d'impacte amb pals i filats de telèfon de l'època.

L'evolució per la modernitat no té fre i al 1933 sorgeix la corrent de la **Nova Objectivitat** a cavall entre la Bauhaus i fent l'ullet al **Constructivisme**. Dos obres exponents d'aquest temps, valentes i de l'avantguarda, són la famosa *Pinta* del senyor Manel Quadrada, i també, una visió inquieta, i lineal, d'un pont d'estructures metàl·liques i fugues, d'Eduard Borràs.

L'any 1949, el Dr. Otto Steinert, impulsa a alemanya la corrent de " **la Fotografia Subjectiva** " una filosofia basada en el trencament de les rutines esteticistes, reivindicant la llibertat de creació personal i tècnica... Una innegable representació d'aquesta línia, va ser la conjunta investigació i assaig, entre Jaume Borràs i Abelló, que junt amb Ribas Prous van compartir experiències als anys cinquanta participant a concursos i aconseguint més d'un miler de premis. Era el temps del blanc i negre sense grisos, i molt de gra en les sals de plata... una mena de bogeria, diu el comissari de la mostra.

Aquesta línia, va propiciar un frenètic intercanvi amb el món aficionat de les nostres Comarques veïnes... d'on sorgirien multitud de noves associacions, i també a nivell dels Països Catalans, així com tot l'Estat, realitzant-se centenars d'experiències i tallers, en especial a Andalusia, on sempre s'ha distingit com a referent el treball de Reus, i a Euskadi, Astúries, o Madrid...

La **Fotografia Social i Humanista** englobaria la gran part del reportatge que s'exposa a la mostra i seria extensa. Obres de Felix Ruiz, un llegat imprescindible per conèixer en tot detall, en visió perfeccionista de reporter, tots els esdeveniments cabdals a la ciutat entre començaments de segle passat i fins els anys quaranta.

Autors com Estanislau Pedrola, Sandàlio, reporter als anys trenta ens descriu la República i la guerra civil com partípcip de les milícies de muntanya d'Estat Català i activista col·laborador en les cadenes d'evasió a la França ocupada, mort al camp nazi de Flossenbürg, i distingit posteriorment amb Honors per el General Eisenhower i el Mariscal Montgomery.

Anton Martra i Nolla, professional de la fotografia, continuador del negoci del seu pare, representant de la firma Agfa, i de la cinematogràfica Fox, a la vegada que reporter o inquiet assagista ofereix diverses visions inèdites així com "vintatges" d'època, en especial dels Reus dels anys quaranta.

Josep Massó, Josep Màdico, Albert Prunera, Francesc Magrané, Josep Ferré i Josep Ornosa, constitueixen clars exponents, hereus de la nissaga de l' escola del Trípod i tanmateix del llegat del romanticisme etnogràfic i naturalista.

I continuaran, Enric Pàmies, Francesc Subirà, Josep Martí Puigoriol, Josep Maria Magrané, els autodidactes inquietos, de les corrents dels anys seixanta, assagistes i experimentadors en les diverses modalitats d'una època de transició, entre la plàstica i el compromís del reportatge.

Neix en aquest temps, l'Agrupació Fotogràfica de Reus, impulsada per l' Enric Pàmies qui a través del Club Natació Reus Ploms, crea el primer gran concurs internacional de fotografia esportiva a nivell internacional realitzat al Estat, així com el Saló EUROPA, mercè a la Caixa de Pensions.

Mereix un especial atenció les obres dels anys seixanta. D'autors avençats per la seva època, que ens descriuen la importància d'una altra visió social i humanista en la vessant de la fotografia de carrer, **Street Photography** una visió de rabiosa actualitat. En són autors destacats: Salvador Ferré Aulés, Jordi Olivé Salvadó, i Josep Peris Llebaria.

També i són presents autors més contemporanis com l'Anton Muns, Llorenç Herrera, Josep Maria Llauradó, Joan Baget, Josep Aragonés, Benet Moya, i Tino Taltavull, entre molts d'altres, els darrers participants del llegat de l' escola impulsada baix la meua direcció als darrers 60 anys.

Varen participar en molts tallers i projectes i han sigut fidels a un llinatge d'inquiets treballadors, investigadors, amb obres de manifesta i diversa línia d'acció, sempre rigorosament vigilades per l'exigent crítica de Josep M Ribas Prous, però que al llarg del temps, compta amb un cens global, en dades recollides a l'arxiu de l'Agrupació de més de 4.000 quilos d'originals de planes senceres de periòdics i revistes així com catàlegs i llibres (entre els 60' i 2000') que acrediten més de 3.800 premis, bona part d'ells, importants, i més de 200 Medalles d'Or en Salons Internacionals, centenars d' Exposicions personals i col·lectives... Entre elles, als Casals de Catalunya a l' Amèrica llatina i a nivell internacional.

A la mostra també es pot veure algun dels fons que han entrar recentment al CIMIR com els de Josep Ferrando i Rovellat amb una extraordinària i inèdita col·lecció sobre vivències del seu pare Macià Ferrando i Roca, a la Guerra del Rif, al Aeroport de Nador a l'any 22; o la de Neus Segrià, una instantània inèdita e la visita del President Macià a Reus al 31' realitzada pel seu pare i descoberta recentment. També es pot veure de Jordi Llaberia Escuté, quatre fotografies del seu avi a les trinxeres, recuperades per la Generalitat 50 anys després de la seva mort al Front del Ebre; o escenes del Marroc de la família Cabré i de Josep Maria Rull uns tast dels famosos avions soviètics Polikarpov I-16 al Camp d'aviació de Reus al 1938.

També es pot gaudir de multitud de treballs empresos al transcurs de més de 60 anys, com han sigut els nostres cicles temàtics sobre el Modernisme Arquitectonic els cicles d' exposicions sobre, La Casa Navàs, L' Institut Pere Mata o les diverses exposicions sobre l'

Any Gaudi; Un recull sobre una primera gran Mostra sobre les botigues i comerços de Reus, realitzada als 70'. Es podran apreciar algunes de les imatges de practiques dels treballs als Workshops del' antiga Agrupació i alguns originals de les Medalles Gaudi i Premis Ciutat de Reus.

En definitiva, molta documentació, i molt de treball que avui continua realitzant-se des del Centre de la Imatge Mas Iglesias de Reus que s'obrí al públic l'any 2007.

En paraules del Dr. Miguel Angel Yáñez Polo, de la Societat per la Historia de la Fotografia espanyola... “ A Reus, va realitzar-se un dels treballs més importants que mai s' havien fet al Estat sobre la recuperació patrimonial de la imatge fotogràfica d' una Ciutat”...

En resum, una exposició que es mostren unes 340 imatges de temàtica variada, de més d'una cinquantena d'artistes.